

MUSEUM

Ons' Lieve Heer
op Solder

TOLERANTIE, BEGIN- OF EINDPUNT?

ONS LIEVE HEER OP SOLDER MUSEUM - AMSTERDAM
DAG VAN DE TOLERANTIE - 16 NOVEMBER 2015

Toen de mensen van het Ons Lieve Heer op Solder museum mij vroegen of ik mee wilde werken aan het Voices of Tolerance project heb ik eigenlijk niet hoeven twijfelen. Een project dat de ervaringen van jongeren zelf wil vertellen en vertalen in het museum, dat is iets waar ik wel aan mee wil werken! Toch had ik wat moeite met het schrijven van dit verhaal, want tolerantie, dat is zo iets groots, wat wil ik daar nou precies over meegeven?

Als je anderen de vraag stelt, tolerantie wat vind je daar nou eigenlijk van? Dan denk ik dat het alleen maar eerlijk is die vraag ook aan jezelf te stellen. In mijn zoektocht naar de woorden moest ik terug denken aan een workshop die we hier in het museum hadden een paar weken geleden. Een tiental jongeren die waren uitgekozen om de dag erna hun ideeën over tolerantie te bespreken met koningin Maxima en directrice van het museum, Judikje Kiers. Een uitspraak die me heel helder is bijgebleven kwam van een van de jongeren. Zij stelde dat de wereld van ons allemaal is, maar wij degene zijn die er grenzen op hebben gelegd.

Voor mij vat deze uitspraak de essentie van tolerantie. In ons dagelijks leven komen wij eigenlijk altijd grenzen tegen. Sommige grenzen zijn heel duidelijk te herkennen. Grenzen tussen landen bijvoorbeeld. Of de wet die grenzen stelt aan het gedrag wat is toegestaan. Andere grenzen zijn subtiele, bijna niet merkbaar omdat ze zo normaal geworden zijn in ons leven van dag tot dag. Juist die subtiele grenzen hebben

alles te maken met tolerantie, omdat die niet voor ieder mens, groep, land of cultuur gelijk zijn. Dit zijn vaak de grenzen waar het schuurt of wringt tussen mensen. De plekken waar ruzie, haat, onbegrip en geweld kunnen ontstaan. Tolerantie kan volgens mij een medicijn zijn tegen het ontstaan van haat en onbegrip. Het begrip tolerantie zelf heeft vaak een beetje een negatieve nasmaak. Het veronderstelt namelijk dat er iets is wat we eigenlijk niet oké vinden maar toch maar moeten tolereren. In deze uitleg zou tolerantie iets van jouw waarden en idealen wegnemen. Maar volgens mij heeft tolerantie uiteindelijk bar weinig met jou te maken en heel veel met 'die ander'. Tolerantie doet namelijk niks af aan jouw waarden, jouw idealen of jouw ideeën. Het zorgt er slechts voor dat jij ook niks afdoet aan de waarden, idealen en ideeën van 'die ander' door deze te respecteren en niet te onderdrukken.

Tolerantie, wat vind je daar nou eigenlijk van? Zelf heb ik toch wel wat moeite met het begrip tolerantie. Of eigenlijk niet echt het begrip zelf, maar de uitleg daarvan. Ik omschreef tolerantie net als een medicijn tegen haat en onbegrip. We weten allemaal hoe medicijnen werken. Je hebt hoofdpijn, koorts en voelt je beroerd. Daarom ga je naar de dokter. De een wat eerder dan de ander maar op een gegeven moment ontkom je er niet aan. De dokter schrijft je een medicijn voor. Je haalt dit bij de apotheek, neemt het in en voelt je beter. De koorts en hoofdpijn kunnen we vervangen voor maatschappelijke problemen, tolerantie voor het medicijn. Er is een probleem en een oplossing, je zou zeggen dat dat voldoende is.

Tolerantie als medicijn maakt van tolerantie een eindpunt, een doel om naar te streven. En dat is het ook. Tolerantie is een doel om naar te streven. Maar is het naast een eindpunt niet ook een beginpunt? Tolerant zijn, je medemens in hun waarde laten en de ruimte geven te zijn wie zij zijn is een doel om naar te streven. Het gevaar wat hier echter op de loer ligt is dat het de discussie doodslaat. Wanneer de angst om intolerant te zijn groter is dan de ruimte die we laten om daadwerkelijk te praten over onze waarden en waarom grenzen tegen elkaar aan kunnen schuren, dan schiet tolerantie juist zijn doel voorbij.

Dus tolerantie, wat vind ik daar nou eigenlijk van? Ik zie in tolerantie een wereld die van ons allemaal is. Een wereld waar wij grenzen op hebben getrokken. Grenzen die elkaar kunnen overlappen en doorkruizen maar waar ook ruimte moet zijn om jezelf te zijn. Waarin jij zelf als mens groeit door andere de ruimte te geven te groeien. Tolerantie is voor mij een medicijn tegen onbegrip en haat evenals het begin van een kritisch gesprek over onze eigen waarden en ideeën en over die van een ander. Een continue gesprek waar iedereen in betrokken moet worden. Alle generaties, alle mensen, altijd en overal. Ik denk dat het Museum Ons Lieve Heer op Solder dit broodnodige gesprek gestart is. Wij kunnen, mogen, en misschien wel moeten, hier met z'n allen aan bijdragen. Om te zorgen dat het niet slechts bij woorden blijft. Tolerantie is voor mij een begin- en een eindpunt. Wat is tolerantie voor jou?